

МОВА ВОРОЖНЕЧІ В ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ
(на матеріалі текстів Telegram)

(Ємельяненко А. І., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Вусик Г. Л., кандидатка філологічних наук, доцентка)
Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Актуальність пропонованого дослідження полягає в тому, що мова ворожнечі в соціальних мережах набуває широкого поширення. Уся історія людства переконливо доводить, що ворожість є невід'ємною частиною життя особистості і суспільства. Сьогодні мова ворожнечі активно вторгається в публіцистичний дискурс. Тексти з ознаками мови ворожнечі стали частіше з'являтися в текстах Telegram після пономасштабного вторгнення росії в Україну.

Мета: дослідити мову ворожнечі в публіцистичному дискурсі (на матеріалі текстів Telegram).

Розглядаючи прояви мовної ворожості в публіцистичному дискурсі, необхідно враховувати складність і неоднозначність цієї проблеми. В текстах Telegram мовна ворожість виникає в тих випадках, коли особистість відчуває потребу в емоційній розрядці – вираженні негативних емоцій і почуттів, зняття емоційної напруги.

З метою виявлення особливостей вираження мови ворожнечі і аналізу зазначеного явища ми звернулися до українських публіцистичних текстів у Telegram, і вибрали слова і словосполучення, які асоціюються у нас з поняттям «мова ворожнечі».

Наприклад:

російських загарбників описують як: *віроломних, войовничих, озвірилих, хижих, непроханих, жалюгідних, нікчемних, асвабадітелів, орки, москалі, русня, русаки, окупанти, рашисти, недалекі, підлі, мародери, кати, кацапи, чмобіки, недолугі, ироди, вбивці, демони, денацифіковані, демілітаризовані, свинособаки, терористи, аморальні, гвалтівники;*

негативні риси характеру з літерою Z: *Засранці, боягуZи, Зомбовані, Загарбники, беZмоZглі, недораZвити, роZмазані, оZвірілі, Zвірюки, Завербовані, руZкі;*

власні назви та імена агресора пишемо з малої літери: *росія, лавров, пєсков, скобєєва, соловйов, медведєв, герасімов, путін, москва, шойгу, все що пов'язано з ними.*

Чорнобайти, бавовна, затридні, йдїть за російським кораблем, ПТНПНХ, хлопки, спецоперація(СВО), денацифікація, визволителі, жест доброї волі, на концерт до Кобзона, «Евакуація» людей і дітей.

Можемо стверджувати, що гнів, презирство в текстах Telegram безпосередньо пов'язані з агресивними проявами людини і демонструють колективну емоційну реакцію, яка втілюється за допомогою мовних засобів, і спрямована на нанесення шкоди, або на знищення іншої людини або групи людей.

За нашими спостереженнями мовне насильство, як одне з агресивних проявів, розглядається як словесна маніпуляція, нав'язування певного стилю і манери спілкування в Telegram.

Теоретична значимість роботи полягає в тому, що результати дослідження мови ворожнечі в публіцистичному дискурсі, засновані на аналізі конкретного мовного матеріалу текстів Telegram, що є певним внеском у лексикологію.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання зібраного матеріалу в навчальних курсах теорії та практики української мови, міжкультурної комунікації, стилістики, лінгвокультурології, соціолінгвістики.

Висновок. Отже, мовна ворожість – це грубе, різке, образливе висловлювання. Також це особливий вид комунікаційної поведінки, який заснований на конфронтаційних тактиках, метою якого є зробити певний вплив на адресата.

Однією з головних особливостей використання мови ворожості в сучасному публіцистичному дискурсі є обдуманість, навмисність, ретельний відбір агресивних мовних засобів.

Показниками мовної ворожості зазвичай є стилістично марковані мовні одиниці: негативна емоційна лексика, грубо-просторічні слова і вирази, жаргонізми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вусик Г. Л. Вираження мовленнєвої агресії в українських масмедія під час російсько-української війни. Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство) : зб. наук. праць. Дрогобич, 2022. № 17. С.23-27.

2. Вусик Г. Л. Лінгвокультурна адаптація вульгаризмів у російсько-українській війні «Співи Землі: біологія та екологія в літературі та культурі»: матеріали міжнародної наукової конференції (22-23.09.2022 р.) / [ред.кол.О. П. Новик, О.Д. Харлан]. Бердянськ: БДПУ, 2022. 290-293 с.

3. Вусик Г.Л., Павлик Н.В. Неологізми як мовне відображення російсько-української війни 2022 року. *Закарпатські філологічні студії*. Видавничий дім «Гельветика», 2022. № 23. Т.1. С.52-57.